

zaaknummer 2014 W 1331 (1)

28 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te Den Bosch,

tegen:

(wijlen) [burgerlijke naam] (broeder [naam]),
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga
(hierna ook te noemen: de Congregatie).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Op 6 februari 2015 is een reactie bij de griffie binnengekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie.

Op 21 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klacht is behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Klager heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door mevrouw mr. K.A.M. van Kampen.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam], algemeen overste.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is het enige kind van ouders die [aantal] jaar ouder zijn dan hij. Klager werd regelmatig op zijn hart gedrukt dat hij toch wel erg blij mocht zijn dat hij er was omdat zijn moeder lang erover had gedaan om kinderen te krijgen, hetgeen maar niet wilde lukken. Klager zat toen hij negen jaar oud was op de [school] in [plaats] en de leraar van de vierde klas had al aangegeven dat hij waarschijnlijk dat jaar nog een keer over zou moeten doen. Dat zou een "schande" zijn voor de moeder van klager die al negen jaar lang gefrustreerd was ten aanzien van het feit dat klager niet het voorbeeldkind was dat hij had moeten zijn. Wellicht een van de redenen waarom klager in [jaartal] op tienjarige leeftijd, tegen zijn zin, naar het internaat werd gestuurd, waar geregeld was dat hij wel in de vijfde klas mocht starten. Dit moest ook wel want er was geen vierde klas op het internaat. Ondanks de tegenzin die klager

had, beviel de ontvangst op het internaat hem wel. Klager had opeens heel veel ‘broertjes’ en hij voelde zich veilig. Dat veranderde echter al snel nadat klager op de eerste avond kennis maakte met aangeklaagde, de slaapzaalbroeder.

2.2. Klager maakte direct al kennis met een zeer ‘liefdevolle’ manier van ‘slaap wel’ zeggen. Een manier die structureel gepaard ging met knuffels en strelingen waarbij aangeklaagde gaandeweg meer en meer wilde ontdekken van het lichaam van klager. Concreet betekende dit dat aangeklaagde binnen enkele weken aan de geslachtsdelen van klager zat. De knuffels werden intensiever en het enthousiasme steeg met de dag. Klager was een paar keer per week aan de beurt gedurende een half jaar. Dit gebeurde in de chambrette van klager, zodat niemand iets zag. Klager haalde het aanvankelijk niet in zijn hoofd om te protesteren omdat klager van zijn ouders op zijn hart gedrukt had gekregen dat broeders heilig waren en dat hij moest luisteren naar alles wat zij hem zouden bieden omdat zij het beste met klager voor hadden. De aandacht die klager kreeg, vond hij enerzijds wel aardig, alleen de manier waarop vond hij afgrijselijk. En op het moment dat klager zijn eerste erectie kreeg, voelde klager zich dermate machteloos en afhankelijk, dat hij het liefst alsnog was weggelopen. Aangeklaagde vond het kennelijk een bevestiging van zijn amoureuze benadering en ging eenmaal zo ver dat hij liet zien dat hij ook een erectie kon krijgen. Op dat moment wilde aangeklaagde dat klager zijn geslachtsdeel zou betasten. Toen was voor klager de maat vol en zocht hij een manier om niet meer lief gevonden te worden. Klager kwam erachter dat, wanneer je iets deed tegen aangeklaagdes regels in, je direct op de zwarte lijst werd geplaatst. Klager deed dit door zijn kleding te pakken uit zijn kastje op de kamer van aangeklaagde. Dat was ten strengste verboden en zodoende was de liefde daarna direct over. Klager kreeg vervolgens te onpas tikken van aangeklaagde in plaats van knuffels.

2.3. Door het seksueel misbruik in het leven van klager heeft hij een slechte relatie gehad met zijn moeder. Klager neemt het zijn moeder kwalijk dat zij hem, tegen zijn zin, naar het internaat heeft gestuurd alwaar hij vervolgens werd misbruikt. Dit maakte het extra zwaar voor klager toen zijn moeder overleed in [jaartal] tegelijk met een goede vriend. Klager voelt zich daarnaast vaak eenzaam, ook in een relatie. Seksualiteit is ook nog steeds beladen. Hij heeft al een aantal jaren een platonische relatie met zijn echtgenote. Het gevoel van onmacht dat hij had op het internaat, heeft ertoe geleid dat hij onmiddellijk ergens op reageert, soms agressief. Klager is snel in staat om driftig te worden, hij haat geweld en agressie, maar hij is vervolgens de eerste die het reactief gebruikt wanneer hij wordt uitgedaagd. Klager is agressief om te voorkomen dat men agressief naar hem toe wordt. Voor dit ‘korte lontje’ is klager in [jaartal] in therapie gegaan. Tijdens deze therapie is ook het seksueel misbruik aan de orde gekomen. Klager verwijt zichzelf nog bijna dagelijks dat hij zich niet onmiddellijk heeft verzet tegen aangeklaagde. In [jaartal] heeft klager nog drie gesprekken gehad met een sociaal maatschappelijk werkster.

2.4. Het doel van deze klachtenprocedure is voor klager om erkenning te krijgen van de Congregatie dat hij seksueel is misbruikt door aan geklaagde en daarvoor excuses aanbiedt.

3. De reactie

Algemeen overste [naam] heeft in zijn reactie vermeld dat uit de archieven van de Congregatie blijkt dat aangeklaagde vanaf [jaartal] tot aan zijn pensionering in [jaartal] op [internaat] in [plaatst] actief was. Aangeklaagde heeft van [jaartal] tot [jaartal] gewerkt als zogenaamde ‘[functie]’, slaapzaalbroeder voor de leerlingen van de ‘[naam groep]’, de leerlingen van de lagere school, de jongste leerlingen van het internaat. Algemeen overste [naam] heeft verder vermeld dat het een precaire en belangrijke taak was omdat zulke zeer

jonge kinderen de ouderlijke aanwezigheid het meeste missen en het een groot inlevingsvermogen vraagt in dat 'tekort' zo goed mogelijk te voorzien. Een dergelijke loopbaan zou volgens [naam] niet hebben plaatsgevonden als aangeklaagde als zodanig niet goed zou hebben gefunctioneerd of er klachten of verdenkingen zouden zijn gerezen. Ook bij de broeders die nog in leven zijn en aangeklaagde hebben gekend, is niets bekend over enig seksueel misbruik jegens kinderen dat zou kunnen hebben plaatsgevonden. Niettemin is er een tweetal klachten tegen aangeklaagde ingediend welke ook door de Klachtencommissie gegrond zijn verklaard. De algemeen overste heeft verder in zijn reactie gesteld geen reden te hebben om aan te nemen dat klager over zijn beleving onwaarheid zou spreken. Bij een eventuele gegrondverklaring van de klacht van klager is hij bereid namens de Congregatie het seksueel misbruik te erkennen en zijn excuses aan te bieden aan klager, voor het feit dat dit seksueel misbruik door een lid van de Congregatie is gepleegd. Aangenomen dat dit seksueel misbruik inderdaad heeft plaatsgevonden, dan had het nooit mogen gebeuren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is het voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde klager een half jaar lang meerdere keren per week heeft betast aan zijn geslachtsdelen. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft beschreven en verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de psycholoog, [naam], die reeds in [jaartal] een brief heeft geschreven aan de huisarts, waarin hij heeft verklaard dat klager tijdens zijn periode op de kostschool pedoseksuele ervaringen heeft opgedaan. Ook blijkt uit de verklaring van de echtgenote van klager dat zij al sinds lange tijd (jaren '[decennium]) op de hoogte is van het seksueel misbruik dat klager is overkomen. Ook heeft klasgenoot [naam] een steunverklaring afgegeven, waarin hij heeft verklaard dat aangeklaagde in zijn chambrette kwam terwijl hij al sliep en aan zijn lakens en dekens rommelde totdat hij hem (eigenlijk meer per ongeluk) sloeg. Hij heeft verder verklaard dat hij aangeklaagde een keer heeft betrupt met een klasgenoot toen hij op de kledingkamer kwam waar zij zonder toestemming niet naar binnen mochten. Daar komt bij dat de klachten tegen aangeklaagde met zaaknummers 2011 T 441 en 2012 T 704, waarbij sprake is van soortgelijk seksueel misbruik, gegrond zijn verklaard.

4.4. Het behoeft voorts geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas een jaar of tien oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Nu aangeklaagde is overleden zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 augustus 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.